

De Historiske Foreninger i Lejre Kommune

Høring af forslag til Lejre Kommuneplan 2017

De historiske foreninger har med stor interesse gennemlæst kommuneplanforslaget. Vi skal med udgangspunkt i foreningernes formål fremkomme med følgende bemærkninger til afsnit 1.2 Kulturhistorie:

Kommuneplanforslaget har alle de rigtige og nødvendige retningslinjer med. Vi kan kun udtrykke vores tilfredshed. Vi har stor ros til afsnittet om administration af retningslinjerne. Intentionerne er de helt rigtige.

Kulturmiljøerne er en meget væsentlig del af Lejre Kommunes identitet. Dette gælder fra stationsbyen til landsbyen og i det åbne land. Det er væsentligt, at kulturmiljøet tillægges betydeligt større vægt i den kommende planperiode end i den forløbne - også set i relation til Nationalpark Skjoldungernes Land, de store landskabsfredninger og ønsket om øget turisme. Det er positivt at have store arealer, hvor der er harmoni mellem landskab og bebyggelse. Omvendt er det ikke alene skæmmende men også direkte uhensigtsmæssigt at have grelle eksempler på fuldstændigt utilpasset byggeri og anlæg i de mellemliggende landsbyer og i det åbne land. Bortset fra i de store landskabsfredninger er administrationen af

kulturmiljøerne og bygningsbevaring et rent kommunalt ansvar. Bygningsfredninger får vi ikke flere af.

Når man tager en kulturhistorisk rundtur eller - som vi ofte har gjort det - guider på en bustur rundt i Lejre Kommune, springer forskellene mellem den måde de tre tidligere kommuner administrerede kulturmiljøet på tydeligt i øjnene. I den gamle Hvalsø Kommune står det bedst til. Her er bevarende lokalplaner for alle landsbyer. I den gamle Bramsnæs Kommune er der bevarende lokalplaner for et flertal af landsbyerne. I den gamle Lejre Kommune er der kun to bevarende lokalplaner.

Foreningerne skal opfordre til, at arbejdet med bevarende lokalplaner fremskyndes betydeligt. Dette så meget mere som der i flere landsbyer er berettigede ønsker om revision af ældre lokalplaner, som udviklingen er løbet fra.

Der bør også udarbejdes en bygningsregistrant, der skal indgå i kommuneplanen, således at kommunalbestyrelsen kan få øget indsigt med bevaringsværdige bygninger her, ligesom tilfældet er i vores nabokommuner.

I Hvalsø by bør der hurtigst muligt skabes generel mulighed for, at stueetagerne kan udnyttes til både erhverv og beboelse og ikke som nu kun til erhverv. Det vil gøre ejendommene lettere at sælge, og derved øge muligheden for istandsættelse af de dårligt vedligeholdte bygninger.

Afkastede landbrugsbygninger kan i en del tilfælde have stor kulturmiljømæssig værdi i sig selv eller som en markant afgrænsning af en landsby. Foreningerne er som udgangspunkt positive overfor at sikre sådanne bygningers eksistens ved alternativ anvendelse efter konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Foreningerne skal opfordre til at der arbejdes for at skabe en støttemulighed for vedligehold af bevaringsværdige bygninger f. eks. gennem en fond, der kan modtage bidrag fra kommunen, andre fonde, erhvervslivet og testamentariske gaver.

Foreningerne skal henvise til Realdanias store undersøgelse "Bygningsarven er penge Værd". Denne dokumenterer på baggrund af analyser af 40% af alle handlede bevaringsværdige ejendomme over fire år, at ejendommens handelsværdier på landsplan i gennemsnit stiger med 18%, når de er erklærede bevaringsværdige. Ligger de i den høje ende af skalaen (SAVE 1-3) er stigningen på 30%. På ikke-bevaringsværdige naboejendomme ligger prisstigningerne på 10%, hvis de ligger i et område, der er omfattet af en bevarende lokalplan.

I foreningerne har vi en betydelig viden om kommunens historie, bygningsarv, kulturmiljøer og kulturspor i det åbne land og navnlig i skovene. Denne viden stiller vi gerne til kommunens disposition.

P. F. V.

Med venlig hilsen

Bent Gottfredsen Karl Frandsen Bjarne Holm